РЕЦЕНЗІЯ

доктора юридичних наук, доцента Павленка Сергія Олексійовича на дисертацію Синоверського Андрія Івановича «Розслідування кримінальних правопорушень, учинених організованими злочинними групами в умовах воєнного стану», підготовленої на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право»

Ступінь актуальності обраної теми. Актуальність обраної теми зумовлена низкою об'єктивних факторів, що мають як внутрішньодержавний, так і міжнародний вимір. Умови воєнного стану, запровадженого в Україні у зв'язку з широкомасштабною збройною агресією російської федерації, значною мірою трансформували як криміногенну ситуацію в державі, так і умови функціонування правоохоронної системи. На цьому тлі організована злочинність адаптується до нових умов, використовуючи кризові явища, послаблення контролю та нові способи приховання своєї злочинної діяльності.

Серед ключових загроз сучасному правопорядку в умовах воєнного стану виступають розкрадання гуманітарної допомоги та військового майна, контрабанда, нелегальний обіг зброї, торгівля людьми, кіберзлочинність, що нерідко вчиняються саме організованими злочинними групами (ОЗГ). При цьому досудове розслідування таких кримінальних правопорушень значно ускладнене не лише високим рівнем конспіративності дій учасників ОЗГ, а й об'єктивними обмеженнями, пов'язаними з мобілізацією кадрів, тимчасовою окупацією територій, перебоями в логістиці, а також ризиками для життя працівників слідчих та оперативних підрозділів.

Окремої уваги потребує правовий режим воєнного стану, який передбачає певні обмеження прав і свобод, зміни у функціонуванні органів державної влади та правоохоронної системи. У цьому контексті розслідування кримінальних правопорушень, учинених ОЗГ, має здійснюватися з урахуванням специфіки оперативно-розшукової та слідчої діяльності в особливих умовах, що ще не отримало належного відображення в криміналістичній теорії.

Таким чином, обрана тема є актуальною, оскільки її дослідження сприятиме підвищенню ефективності практичної діяльності органів досудового розслідування в умовах правового режиму воєнного стану, з урахуванням сучасних викликів.

Актуальність обраної теми дослідження аргументується й тим, що вона має **зв'язок з науковими програмами, планами, темами:** Стратегією боротьби з організованою злочинністю (Розпорядження Кабінету Міністрів України від 16.09.2020 № 1126-р), Національної економічної стратегії на період до 2030 року (Постанова Кабінету Міністрів України від 3 березня 2021 року № 179); Стратегією розвитку системи правосуддя та конституційного судочинства на 2021-2023 роки (Указ Президента України від 11 червня 2021 року № 231/2021), Стратегією національної безпеки України, затвердженої Указом Президента України від 26 травня 2015 року № 287/2015, Комплексним стратегічним планом реформування органів правопорядку як частини сектору безпеки і оборони України на 2023–2027 роки (Указ Президента України від 11 травня 2023 року № 273/2023); Стратегією воєнної безпеки України (Указ Президента України від 25 березня 2021 року № 121/2021); Стратегією інтегрованого управління кордонами на період до 2025 року (Розпорядження КМУ від 24 липня 2019 року № 687-р); Антикорупційною програмою Міністерства внутрішніх справ України на 2023-2025 роки (наказ МВС від 28 лютого 2023 року № 136 (із змінами, унесеними наказом Міністерства внутрішніх справ України від 12 квітня 2023 року № 307)). Дисертацію виконано відповідно до тематики наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок на 2020-2024 роки (наказ МВС України № 454 від 11 червня 2020 року) (на 2025-2029 роки (наказ МВС України № 326 від 21 травня 2024 року)), а також Основним напрямам наукових досліджень Національної академії внутрішніх справ на 2021-2024 роки (ухваленого рішенням Вченої ради НАВС від 21 грудня 2020 року, протокол № 23).

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації. Наукові положення, висновки і рекомендації, сформульовані здобувачем, є обґрунтованими і достатньо переконливими. Методологія наукового пошуку, яка базується на основі використання широкого спектру загальнонаукових і спеціально-юридичних методів наукового пізнання, дозволила Синоверському Андрію Івановичу досягти поставленої мети, завдань

дисертаційного дослідження, оптимально врахувати специфіку об’єкта, предмета дослідження.

Теоретичним підґрунтям дисертаційного дослідження стали наукові праці, що місять загальні положення методики розслідування кримінальних правопорушень, дослідження окремих питань, пов’язаних з розслідуванням кримінальних правопорушень, учинених організованими злочинними групами присвячені праці таких українських учених, праці присвячені організації розслідування кримінальних правопорушень, які вчиняються в умовах дії особливих правових режимів, зокрема воєнного стану. Дисертантом використана широка нормативна база, що представлена Конституцією України, міжнародними договорами та конвенціями, ратифікованими Верховною Радою України, законодавчими актами України, постановами Верховної Ради України, актами Президента України та Кабінету Міністрів України, відомчими нормативно-правовими актами.

Емпіричну базу становлять: статистичні й аналітичні матеріали МВС України, Національної поліції України, Офісу Генерального прокурора за період з 2019-2025 років, Державної судової адміністрації України за 2019-2025 роки; дані, отримані внаслідок вивчення 85 кримінальних проваджень, за фактами вчинення кримінальних правопорушень організованими злочинними групами, досудове розслідування в яких здійснювали слідчі органів досудового розслідування та оперативні підрозділи НПУ протягом 2020–2025 років (Волинська, Дніпропетровська, Запорізька, Івано-Франківська, Київська, Закарпатська, Львівська, Одеська області та м. Київ); результати анкетування 120 слідчих та оперативних працівників підрозділів Національної поліції України (Вінницькій, Київській, Харківській, Хмельницькій, Черкаській, Чернівецькій області та м. Київ). Використано власний практичний досвід роботи по боротьбі з організованою злочинністю в Департаменті стратегічних розслідувань Національної поліції України.

Новизна представлених теоретичних та/або експериментальних результатів проведених здобувачем досліджень, повнота викладу в опублікованих працях. Робота є першим комплексним монографічним дослідженням, у вітчизняній науці, щодо розслідування кримінальних правопорушень, учинених організованими злочинними групами в умовах воєнного

стану, в якому узагальнено та сформульовано низку положень, висновків і рекомендацій, які становлять наукову новизну.

Зокрема вперше на основі узагальнення слідчої, оперативної, судової практики та проведеного опитування респондентів розроблено криміналістичну характеристику кримінальних правопорушень, учинених організованими злочинними групами в умовах воєнного стану, основними структурними елементами якої є: способи підготовки, вчинення та приховування кримінальних правопорушень, учинених організованими злочинними групами в умовах воєнного стану (за критеріями: характером предмету злочинного посягання; сферою злочинного впливу організованої злочинної групи; технологією злочинної діяльності; слідова картина (за характером слідів та способом їх фіксації: матеріально-фіксовані, ідеальні; за ознаками, що вказують на організованість групи (сліди ієрархічної структури та розподілу ролей, сліди стійких зв'язків та конспірації, сліди залучення корумпованих зв'язків, сліди використання спеціальних знань та навичок, сліди систематичності та плановості злочинної діяльності; за географічною локалізацією та часом вчинення: сліди, характерні для певних регіонів, що знаходяться під безпосередньою загрозою бойових дій або мають особливості економічної діяльності; сліди, що вказують на активізацію певних видів кримінальних правопорушень у конкретні періоди воєнного стану); обстановка вчинення кримінальних правопорушень, що розглядається в сукупності зовнішніх просторово-часових меж (час, місце, обставини) та факторів соціально-політичного характеру (стратегічне значення території, економічний потенціал регіону, логістичні особливості, соціально-економічні умови регіону, військові та політичні фактори); предмет злочинного посягання; криміналістична характеристики членів і лідера організованої злочинної групи (складається із системи показників, що відбивають у сукупності їх соціально-демографічний та професійний склад, кримінальний досвід і знання в різних сферах, залежно від напряму злочинної діяльності, типології лідерів, непрямих учасників, виконавців, тощо). Удосконалено систему тактичних прийомів проведення окремих слідчих (розшукових) дій під час розслідування кримінальних правопорушень, учинених організованими злочинними групами: обшуку (збір попередньої інформації, планування тактики проведення обшуку, раптовий початок обшуку; організація проведення обшуків одночасно в

кількох місцях, блокування виходів і входів приміщення, оперативний контроль території, встановлення фізичного контролю над місцевістю, диференційований підхід до осіб, присутніх на об'єкті, ізоляція ключових фігурантів, використання тактичних прийомів психологічного впливу; послідовність обстеження, залучення спеціальних засобів), та огляду, важливою передумовою якого є оперативне моделювання ситуації – попередній аналіз наявної інформації з використанням інструментів кримінального аналізу (OSINT, HUMINT); криміналістичні рекомендації щодо проведення допиту членів організованої злочинної групи, які слід розрізняти залежно від їх ролі в групі (допит лідерів організованої злочинної групи; допит основних виконавців кримінальних правопорушень; допит осіб, відповідальних за фінансування злочинної діяльності та її зв'язки; допит нових учасників організованої злочинної групи; допит членів злочинного угруповання, які чинять активну протидію розслідуванню).

Крім того, дістали подальшого розвитку низка рекомендацій щодо необхідності приведення кримінального законодавства України у відповідність із Конвенцією ООН Проти транснаціональної організованої злочинності, зокрема внесення змін до ч. 3 ст. 28 Кримінального кодексу України, в якому поняття «організована злочинна група», узгодити із ст. 2 (а) Конвенції, та викласти в такій редакції: «кримінальне правопорушення визнається вчиненим організованою групою, якщо в його готуванні або вчиненні брала участь структурована група у складі трьох або більше осіб, яка існує протягом певного часу та діє узгоджено з метою вчинення одного або кількох тяжких або особливо тяжких злочинів, спрямованих на отримання фінансової чи іншої матеріальної вигоди»; пропозиції щодо доцільності внесення змін до Закону України «Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю»: ст. 1 Закону «Визначення термінів», в якій слід визначити такі основні поняття: «запобігання організованій злочинності», «організована злочинність», «протидія організованій злочинності», «взаємодія»; ст. 5 Закону шляхом перегляду системи органів, які здійснюють боротьбу з організованою злочинністю; пропозиції, щодо доцільності розробки нового підвідомчого нормативно-правового акту, який визначав би порядок організації взаємодії правоохоронних органів, а також інших органів державного нагляду та контролю, зокрема у сфері господарської діяльності, під час виявлення та

розслідування кримінальних правопорушень, учинених організованими злочинними групами та злочинними організаціями, та інші.

В роботі містяться додаткові положення, висновки та рекомендації теоретичного характеру і практичного застосування, що свідчить про цілісність, завершеність та значущість новизни отриманих здобувачем результатів.

Практичне значення отриманих результатів підтверджено відповідними актами впровадження у:

– науково-дослідній діяльності – для подальшого удосконалення методики розслідування окремих видів кримінальних правопорушень на основі сформульованих і викладених теоретичних положень, висновків та рекомендацій (акт впровадження Національної академії внутрішніх справ від 08.07.2024 № 119-нд;

– освітньому процесі – при викладанні навчальних дисциплін «Кримінальний процес», «Криміналістика», а також при підготовці підручників, посібників, текстів лекцій і навчально-методичних матеріалів, проведенні семінарів і практичних занять з кримінального процесу, криміналістики та оперативно-розшукової діяльності (акт впровадження Національної академії внутрішніх справ від 08.07.2024 № 118-оп);

– практичній діяльності органів досудового розслідування Національної поліції України, Державного бюро розслідування (акти впровадження Головного слідчого управління Національної поліції України від 07.08.2024 № 108461-2024; Головного слідчого управління Державного бюро розслідувань від 05.08.2024).

Оцінка змісту дисертації, її завершеності в цілому. Структура дисертаційної роботи А. І. Синоверського відповідає встановленим вимогам. Вона структурована і складається з анотації, вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел і додатків. Дисертація виконана державною мовою та згідно вимог, що висуваються МОН України до цього виду наукових праць.

Анотація у стислій формі представляє основні тези дисертаційного дослідження, наводить перелік публікацій, в яких викладені основні результати рецензованого дослідження. Анотація викладена українською і англійською мовами.

У **вступі** обґрунтовано актуальність теми дослідження, охарактеризовано ступінь її наукової розробки, зв'язок із науковими програмами, планами, темами, визначено мету, задачі, об'єкт, предмет та методи дисертаційного дослідження, сформульовано наукову новизну роботи, її теоретичне і практичне значення, а також форми апробації одержаних результатів.

Перший розділ дисертації «Теоретико-правові засади розслідування кримінальних правопорушень, учинених організованими злочинними групами в умовах воєнного стану» присвячено аналізу стану наукової розробленості питань розслідування кримінальних правопорушень, учинених організованими злочинними групами в умовах воєнного стану, правової основи розслідування таких кримінальних правопорушень, формуванню їх криміналістичної характеристики.

Автором здійснено аналіз сучасних наукових положень щодо стану дослідження проблем розслідування кримінальних правопорушень, учинених організованими злочинними групами в умовах воєнного стану з метою формування теоретичних положень та науково обґрунтованих рекомендацій з цієї проблематики.

На основі аналізу емпіричних даних, зокрема статистики Офісу Генерального прокурора, виокремлено найбільш вразливі сфери підвищеного кримінального ризику з боку членів організованих злочинних груп: відносини власності та сфера економічних відносин, серед яких автор виділяє: 1) вразливість державних кордонів України, що призвело до збільшення кількості вчинення кримінальних правопорушень, пов’язаних із порушенням порядку переміщення товарів через митний кордон (ч. 3 ст. 199 ККУ, ст. 201 ККУ); 2) розширення діяльності нелегальних ринків, внаслідок відсутності належного державного контролю в сфері обігу товарів та послуг, що в свою чергу зумовило необхідність встановлення нових видів кримінальної відповідальності (ч. 3 ст. 201-2 ККУ; ст. 204 ККУ); 3) криміналізація влади та проникнення організованої злочинності в бюджетну сферу та сферу державних закупівель для потреб оборонно-промислового комплексу, відбудови (5 ст. 191 ККУ, ч. 3 ст. 209 ККУ, ст. 210 ККУ) (с. 100 дисертації).

У межах розділу також сформульовано криміналістичну характеристику кримінальних правопорушень, учинених організованими групами в умовах воєнного стану, до якої віднесено такі елементи: способи підготовки, вчинення та приховування кримінальних правопорушень, учинених організованими злочинними групами в умовах воєнного стану; слідова картина; сфера злочинної діяльності та предмет злочинного посягання; обстановка вчинення кримінальних правопорушень; предмет злочинного посягання; криміналістична характеристики членів і лідера організованої злочинної групи (с. 103 дисертації).

Автором слушно наголошено, що виокремлення способів вчинення кримінальних правопорушень, учинених організованими злочинними групами в умовах воєнного стану залежать від низки факторів: сфера відносин, у якій здійснює свою злочинну діяльність організована злочинна група; службове становище організатора та учасників організованої злочинної групи та їх посадові обов'язки; строковість утворення злочинного угрупування (з метою разового вчинення кримінального правопорушення та отримання матеріальної вигоди; створення стійкої організованої злочинної групи для тривалого провадження злочинної діяльності та отримання прибутків); ступінь налагодженості корумпованих, міжрегіональних, транснаціональних зв'язків; вид і характер предмету злочинного посягання; механізм фінансового контролю та моніторингу; наявність джерела фінансування злочинної діяльності тощо (с. 105-106 дисертації).

В **другому розділі** автором виокремлено обставини, що підлягають встановленню на початковому етапі розслідування кримінальних правопорушень, учинених організованими злочинними групами в умовах воєнного стану; визначено типові слідчі ситуації початкового та наступного етапів розслідування кримінальних правопорушень, учинених організованими злочинними групами в умовах воєнного стану та запропонувати алгоритм їх вирішення; висвітлено проблемні аспекти та шляхи удосконалення взаємодії слідчого з іншими правоохоронними органами в процесі розслідування таких кримінальних правопорушень.

Встановлено, що джерелами отримання інформації про вчинення кримінальних правопорушень організованими злочинними групами в умовах воєнного стану є: самостійне виявлення слідчим, детективом кримінального правопорушення за фактами проведення досудового розслідування в іншому кримінальному провадженні; мотивований рапорт працівника оперативного підрозділу про виявлення факту вчинення кримінального правопорушення, за інформацією одержаною оперативним шляхом (за результатами проведення оперативно-розшукових заходів; відомості про виявлені порушення, одержані за фактами проведення державного фінансового моніторингу; заяви фізичних осіб про вчинене кримінальне правопорушення (заявника, потерпілого); повідомлення юридичних осіб про вчинене кримінальне правопорушення (с. 173 дисертації).

Значну увагу приділено визначенню типових слідчих ситуації початкового та наступного етапів розслідування кримінальних правопорушень, учинених

організованими злочинними групами в умовах воєнного стану та пропозицій щодо алгоритмів їх вирішення. Встановлено, що на подальшому (наступному) етапі розслідування можуть виникнути наступні слідчі ситуації: 1) інформація у матеріалах свідчить про можливе вчинення кримінального правопорушення, але не дає змоги однозначно ідентифікувати осіб, причетних до протиправної діяльності; 2) дані підтверджують факти зловживань, але не відображають повний механізм злочинної діяльності; 3) матеріали підтверджують факт заволодіння коштами, однак відсутні докази щодо кінцевих бенефіціарів або осіб, які ухвалювали злочинні рішення; 4) фіксується наявність фіктивних контрагентів, однак зв'язок із підозрюваними особами не доведений; 5) виявлені дані свідчать про системність і тривалість злочинної діяльності, що вказує на наявність стійкого ОЗГ; 6) виявлено складні та заплутані фінансові потоки через низку підконтрольних юридичних та фізичних осіб, офшорні рахунки, криптовалютні транзакції, що ускладнює встановлення кінцевих вигодонабувачів злочинної діяльності; 7) встановлено транскордонні фінансові потоки, наявність рахунків та активів за кордоном, що потребує міжнародної правової допомоги; 8) встановлені факти мають ознаки адміністративного або дисциплінарного порушення, але слідчий вбачає ознаки кримінального правопорушення, ситуація потребує оцінки правової кваліфікації дій (с. 189-190 дисертації).

Розділ 3 «Тактика проведення слідчих (розшукових) дій під час розслідування кримінальних правопорушень, учинених організованими злочинними групами в умовах воєнного стану» присвячений висвітленню тактики проведення огляду та обшуку під час розслідування кримінальних правопорушень, учинених організованими злочинними групами в умовах воєнного стану, тактики проведення допиту, та використання спеціальних знань під час розслідування кримінальних правопорушень, учинених організованими злочинними групами в умовах воєнного стану.

Автором на основі вивчення матеріалів кримінальних проваджень та анкетування, проведеного серед слідчих (детективів) органів досудового розслідування на початковому етапі розслідування кримінальних правопорушень, учинених організованими злочинними групами в умовах воєнного стану констатовано, що найчастіше проводяться такі слідчі (розшукові) дії: обшук, огляд,

допит, одночасний допит двох чи більше вже допитаних осіб. Позитивним є запропонована дисертантом диференціація в залежності від об’єкту проведення огляду чи обшуку: обшук на підприємствах, установах, організаціях; обшуки на виробничих, логістичних та складських об’єктах; обшуки у фінансових та банківських установах; обшук за місцем проживання одного з учасників організованої злочинної групи; огляд документів; огляд комп’ютерної та іншої техніки (с. 232-233 дисертації).

Автором встановлено, що типові місця проведення обшуку при розслідуванні кримінальних правопорушень, учинених організованими злочинними групами в умовах воєнного стану є: службові приміщення за місцем вчинення кримінального правопорушення; фінансові установи (банки, фінансові компанії, ломбарди та інші фінансові установи); складські, виробничі приміщення; місця знаходження комп’ютерної техніки, серверів тощо; приміщення аудиторських організацій; місця проживання чи перебування членів організованої злочинної групи (с. 235-236 дисертації).

Заслуговують на увагу запропоновані дисертантом тактико-криміналістичні особливості проведення обшуку, які включають адаптацію класичних методів та прийомів в залежності від специфіки ситуації. До таких особливостей автор відносить: 1) дотримання підвищених заходів безпеки під час проведення обшуків; 2) чітке планування та раптовість, з урахуванням можливих ризиків, специфіки місця та часу проведення обшуку, із заздалегідь визначеними альтернативними варіантами дій на випадок виникнення непередбачуваних обставин; 3) адаптація до специфіки об’єктів обшуку, місця проведення обшуків можуть включати військові об'єкти, укриття, тимчасові штаби або приміщення, що використовуються для приховування зброї, боєприпасів та іншого військового обладнання, що вимагає спеціальних знань та навичок у сфері військової техніки та спорядження; 4) залучення у разі необхідності підрозділів спеціального призначення, належного захисту особового складу, а також використання спеціальної техніки; 5) взаємодія слідчих з військовими, представниками спецслужб та іншими органами, які можуть надати допомогу в проведенні обшуків; 6) дотримання процесуальних вимог, визначених КПК України, зокрема особливостей, передбачених особливим режимом досудового розслідування, судового розгляду в умовах воєнного стану (с. 239-240).

У підрозділі 3.3 автором представлено перелік найбільш доцільних видів експертиз у кримінальних провадженнях вказаної категорії, зокрема технічну експертизу документів; будівельно-технічну; почеркознавчу; судово-економічну та інші.

Після кожного розділу дисертації подано висновки, у яких вичерпно висвітлено зміст розглянутих питань. Загальні висновки до роботи відповідають отриманим результатам, мають належну аргументацію та високий рівень достовірності. Список використаних джерел охоплює 252 найменування на 29 сторінках.

Зазначене дає підстави стверджувати, що дисертація Синоверського Андрія Івановича відповідає встановленим вимогам і є завершеною науковою працею, результати якої забезпечують вирішення актуального наукового завдання щодо проблематики розслідування кримінальних правопорушень, учинених організованими злочинними групами в умовах воєнного стану.

Зауваження щодо оформлення та змісту дисертації, запитання до здобувача. Загалом позитивно оцінюючи наукову роботу, необхідно спрямувати увагу на деякі дискусійні питання, які потребують, на нашу думку, додаткової аргументації або пояснень під час захисту:

1. Варто звернути увагу на те, що в дисертаційному дослідженні, попри високу актуальність теми та належну розробку низки аспектів організації розслідування кримінальних правопорушень, учинених організованими злочинними групами в умовах воєнного стану, відсутній окремий підрозділ, присвячений вивченню міжнародного досвіду протидії такій категорії злочинів. З огляду на транснаціональний характер організованої злочинності, участь України в міжнародних правоохоронних ініціативах (зокрема, співпраця з Європолом, Інтерполом, Євроюстом, впровадження стандартів Конвенції ООН проти транснаціональної організованої злочинності тощо), доцільним виглядає залучення позитивного досвіду інших країн, які мають практику розслідування злочинів в умовах збройних конфліктів чи особливого правового режиму.

Включення до структури дисертації відповідного підрозділу дозволило б не лише поглибити науковий аналіз проблематики, а й посилити прикладне значення

дослідження, зокрема шляхом формулювання пропозицій щодо адаптації ефективних іноземних практик до українських реалій.

2. У підрозділі 2.3 дисертантом наголошено на важливості використання методу координації під час взаємодії уповноважених суб'єктів, який полягає у здійсненні взаємного обміну інформацією стосовно розслідування таких кримінальних правопорушень, проведення спільних нарад, спільного планування та контролю за розслідуванням, чіткого розподілу повноважень, задля запобігання їх дублювання, тощо. Разом з тим, потребує уточнення і більш детальної характеристики безпосередній зміст і форми реалізації зазначеного методу координації на практиці.

3. На ст. 208 дисертації автор зазначає, що «серед факторів, що негативно впливають на ефективне здійснення взаємодії між слідчими та оперативними працівниками, під час розслідування кримінальних правопорушень, учинених організованими злочинними групами в умовах воєнного стану є: несвоєчасне виконання доручень слідчого…», що відповідає сучасним умовам практичної діяльності зазначених підрозділів. Формулювання авторських пропозицій щодо конкретних шляхів вирішення зазначеної проблеми додало б практичної значущості дисертаційному дослідженні.

Однак, зазначені зауваження носять дискусійний характер, відображають власну наукову позицію рецензента і можуть слугувати підставою для наукової дискусії під час прилюдного захисту дисертації. Зазначені зауваження не впливають на загальну позитивну оцінку дисертації.

Відсутність порушень академічної доброчесності. У ході вивчення як дисертаційного дослідження, так і наукових публікацій, фактів порушень академічної доброчесності не виявлено. Дисертаційна робота А. І. Синоверського є оригінальною, самостійно виконаною науковою працею.

Висновок про відповідність дисертації встановленим вимогам. Дисертація Синоверського Андрія Івановича на тему «Розслідування кримінальних правопорушень, учинених організованими злочинними групами в умовах воєнного

стану», подана на здобуття наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності 081 «Право», є завершеним самостійним науковим дослідженням, яке відповідає основним вимогам до дисертацій цього рівня. Робота вирізняється комплексністю, логічною структурою, належним рівнем теоретичної глибини та практичної орієнтованості. У дисертації сформульовано низку науково обґрунтованих положень, які мають ознаки наукової новизни, зокрема щодо розробки криміналістичної методики розслідування кримінальних правопорушень, учинених організованими злочинними групами в умовах воєнного стану. Сформульовані рекомендації мають практичну цінність і можуть бути використані у слідчій практиці та для підвищення рівня підготовки фахівців у галузі кримінальної юстиції.

Дисертаційне дослідження відповідає спеціальності 081 «Право» та вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року, № 44, Вимогам до оформлення дисертацій, затвердженим Наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 року № 40, а її автор Синоверський Андрій Іванович заслуговує на присудження ступеня доктора філософії в галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право».

Рецензент:
провідний науковий співробітник
відділення організації наукової роботи здобувачів вищої освіти
відділу організації наукової діяльності
Національної академії внутрішніх справ
доктор юридичних наук, доцент **Сергій ПАВЛЕНКО**

Мозоль С.